

STRATEGINIO LYGMENS REKOMENDACIJOS LIETUVOS MIGRACIJOS POLITIKOS GERINIMUI

Atsižvelgdami į išsamius Europos Sąjungos migracijos politikos, Lietuvos migracijos teisės, žiniasklaidos nuostatų, mokslinės literatūros apie migracijos politiką tyrimus, taip pat į interviu su migrantais ir prieglobsčio prašytojais analizes, pateikiame strateginio lygmens rekomendacijas migracijos politikos ir praktikos gerinimui. Šiomis rekomendacijomis siekiame padėti gerinti nereguliarių migrantų ir prieglobsčio prašytojų situaciją Lietuvoje, spręsti iškilusias problemas ir tobulinti migracijos sistemą. Labai svarbu ieškoti tokių sprendimų, kurie užtikrintų nereguliarių migrantų ir prieglobsčio prašytojų teisių apsaugą ir padėtų spręsti nacionalinius ir regioninius neregulios migracijos iššūkius.

REKOMENDACIJOS:

1. ES mastu skatinti solidarumo mechanizmo vystymą, kuomet migracijos ir prieglobsčio prašytojų paraiškų teikimo, apgyvendinimo ir bylų nagrinėjimo mechanizmai būtų paskirstyti tolygiai, proporcingai ir privaloma tvarka ES valstybėms narėms, užtikrinant žmogaus teises. Taip pat nutraukti prieglobsčio ir apsaugos įsipareigojimų perkėlimo politiką kilmės ir tranzito šalims.
2. Vietoje esančios migrantų sulaikymo praktikos, investuoti resursus į prevencinių mechanizmų ir sulaikymo alternatyvų plėtojimą, pavyzdžiui: bendruomenės vertinimo ir įkurdinimo modelio (BVI), kuris sudaro prieglobsčio prašytojams tinkamas sąlygas gyventi bendruomenėje, taikymą. Taip pat plėtoti šeimų susijungimo programas.
3. Išvystyti į neregulius migrantus orientuotą paramos ir pagalbos sistemą, pritaikytą asmenims, nemokantiems kalbos bei nenusimanantiems apie valstybės paramos sistemą. Tokia parama galėtų būti plėtojama per atvejo valdymą, kuri teiktų individualizuotą teisinę pagalbą, kultūrinės integracijos galimybes ir kalbos mokymą.
4. Įvesti ir vystyti specialių migracijos mobilumo programų plėtojimą, padedančių pažeidžiamoms grupėms priklausantiems migrantams patekti į šalį teisėtais būdais ir išvengti neregulios migracijos. Pavyzdžiui: dvišalės mobilumo schemas, sponsorystės schemas, „žalios kortos“ tipo vizos loterijos ar humanitarinių koridorių sukūrimas.
5. Naudoti JT siūlomą sąvoką „nereguliarūs migrantai“ vietoje dabartinės „neteisėti migrantai“ Lietuvos valstybės institucijų, Vyriausybės, Seimo pozicijų komunikacijoje kaip dalį humanizuojančio naratyvo.
6. Įkurti nepriklausomą sienų stebėjimo mechanizmą, suteikti tarptautinėms bei nevyriausybiniams organizacijoms prieigą prie pasienio ruožo.